

OSA-Sporet

Medlemsblad for Oslo Sporveiers Arbeiderforening

Nr 4 - 2018

I dette nummeret:

**Gutten med
de selvkjørende elbilene** Side 18

I pausen kan du lese:

Vi er arbeidere - Vi er én:

Fra ITFs kongress 2018 i Singapore Side 8

Høstseminar på bøljan blå Side 24

The men who killed me Side 28

Røyk dem ut og spark dem bak Side 32

**2320 medlemmer
(1578 aktive)**

OSA-SPORET

Informasjonsorgan for Oslo
Sporveiers Arbeiderforening

ANSVARLIG UTGIVER

Rune Aasen
Leder, OSA

REDAKTØR

Ola Floberg
ola.floberg@sporveien.com
Tlf: 414 69 255

LAYOUT

Bente Hals Lauvstad
Frode Eriksen

REDAKSJONENS ADRESSE

Oslo Sporveiers Arbeiderforening
Økernveien 9, 0653 Oslo
ola.floberg@sporveien.com

EKSPEDISJONSTID

Mandag-fredag 08.00-15.00

Usignerte artikler står for
redaksjonens regning.

Vil du ha OSA-Sporet tilsendt på e-
post? Send en mail til:
ola.floberg@sporveien.com

Redaksjonen avsluttet:
6. desember 2018

Trykkeri:

www.involve.no

Forsidebilde:

Illustrasjonsbilde tegnet av
Raphael Vaxelaire

OSA-Sporet

INNHold:

Redaktørens hjørne	4
OSA-Leder'n	6
Vi er arbeidere - Vi er én!	8
Arbeidsmiljøloven § 4-1: Generelle krav til arbeidsmiljøet	12
SOS-barnebyer Vervekonkurranse	14
Forglemmegei	16
Gutten med de selvkjørende elbilene	18
Nytt fra Studie- og agitasjonsutvalget	22
Høstseminar på bøljan blå	24
Nytt fra Bussklubben	26
The men who killed me	28
Røyk dem ut og spark dem bak!	32
«T» for Tunnelbane	33

OSLO SPORVEIERS ARBEIDERFORENING

Avdeling 029 av Fagforbundet • www.osa-sporveien.no

Leder:

Rune Aasen, tlf: 970 32 495 • sven.rune.aasen@sporveien.com

Nestleder 1:

Ola Floberg, tlf: 414 69 255 • ola.floberg@sporveien.com

Nestleder 2:

Per Arne Nicolaysen, tlf: 979 72 077 • per.arne.nicolaysen@sporveien.com

Kasserer:

Tom Østli, tlf 901 46 937 • tom.ostli@sporveien.com

Politisk sekretær:

Raymond Lorentzen, tlf: 958 95 540 • raymond.lorentzen@sporveien.com

Organisasjonssekretær:

Øystein Wiik • osa@sporveien.no

KLUBBKONTORER

Sporvognsklubben

Tore Andreas Elton, tlf: 920 80 981 • tore.andreas.elton@sporveien.com

Baneklubben

Iftikhar Hussain, tlf: 472 52 479 • iftikhar.hussain@sporveien.com

Personalklubben

Per Arne Nicolaysen, tlf: 979 72 077 • per.arne.nicolaysen@sporveien.com

Bussarbeiderklubben

Marit Sauge, tlf: 458 10 034 • osaalnabru@unibuss.no

Verkstedklubben

Harald Jeppesen, tlf: 906 06 534 • harald.jeppesen@sporveien.com

Helgedagsbetjeningen

Stian Haldrud, tlf: 995 74 987 • stian.haldrud@sporveien.com

UTVALGET FOR TILLITSVALGTE

Leder

Per Arne Nicolaysen, tlf: 979 72 077 • per.arne.nicolaysen@sporveien.com

HOVEDVERNEOMBUD

HVO - Konsern

Geirr Delphin Cranner, tlf: 905 62 991 • geirr.cranner@sporveien.com

HVO - Sporvogn

Nils Trikken Samuelsen, tlf: • hvo-trikken@sporveien.com

HVO - Verkstedene

Morten Waglen, tlf: 951 79 955 • morten.waglen@sporveien.com

HVO - T-bane

Erik Norman-Larsen, tlf: 974 36 821 • eriknorman.norman-larsen@sporveien.com

Redaktørens hjørne

Ola Floberg

■ Redaktør OSA-Sporet

Du leser nå årets fjerde og siste nummer av OSA-Sporet og året som har gått har vært begivenhetsrikt.

Kampen mot ACER klarte å samle store deler av det fagligpolitiske miljøet i Norge og debattene var krasse på utallige markeringer, konferanser og møter. ACER-saken er bare én sak som handler om Norges forhold til EU gjennom EØS. Allmengjøring av tariffavtaler, bemanningsbransjen og drift av jernbanen er andre saker som alle vil forringe arbeidsfolks vilkår og berike kapitalen mer. I tillegg undergraver den det norske folks mulighet til å styre politikk sjøl gjennom demokratiske prosesser. Trepertssamarbeidet vil bli kraftig utvanna. Blå regjering applauderer denne politikken.

I løpet av vinteren skal Stortinget ta stilling til om Jernbanepakke 4 skal gjelde i Norge. Denne EU-pakka er foreløpig siste steg i å fjerne muligheten til å drive passasjer- og godstrafikk på jernbane på nasjonale premisser.

Blå regjerings politikk på området var å gjennomføre jernbane-reformen. Go-Ahead vant som kjent anbudet på pris og dermed vil nok ett privat selskap tjene penger på en offentlig tjeneste. Dette er ideologien til høyrepartiene pluss deler av sentrum og denne politikken inngir ikke til tillit blant befolkninga.

I denne settinga er det viktig at fagbevegelsen diskuterer aksjons-former og viser solidaritet på tvers av forbund og landegrenser. Som byrådsleder Raymond Johansen sa på OSAs samling 22.11:

- Tillit er ikke noe du kan se! Det er først når tilliten blir dårlig, at vi ser betydninga av tillit. Se det greske samfunnet, hvor de ikke har tillit til å sette penger i banken engang!

Dette er Bentes siste nummer som layoutansvarlig i OSA-Sporet. Sporet nummer 5 i 2008 var Bentes første og blei gitt ut på samme tid det året, nemlig 13. desember.

Innholdet i nummeret for elleve år siden er ikke langt unna det vi skriver om i dag: lederen er om valgkamp. Det er artikler om MX på glatt føre, nattjobbing på Etterstad og julerushet. Ulykken på Sinsen-

Faksimile: OSA-Sporet nr 5 - 2008

terrassen er også tema og at OSA stoppa CDT-testing av jobbsøkere på T-banen.

Med rundt femti utgivelser av OSA-Sporet velger nå Bente å «pensjonere seg»

Vi i redaksjonen takker Bente for den innsatsen vi veit blir lagt ned i utgivelsen av bladet. Det er intense dager når alle tekster og bilder skal brykkes inn. Takk Bente!

Vi håper leserne får en fin jul og ønsker alle ett godt nytt år!

REDAKSJONEN

Frode Eriksen, tlf: 907 77 222 • frode.eriksen@unibuss.no

Bente Hals Lauvstad, tlf: 918 78 461 • bentehals.lauvstad@sporveien.com

Anja Renberg, tlf: 918 76 855 • anja.renberg@sporveien.com

Linda Nøkleby Amundsen, tlf: 400 51 967 • linda.nokleby.amundsen@sporveien.com

Raphael Vaxelaire, tlf: 472 89 603 • raphael.vaxelaire@sporveien.com

Ciel Waagenes Udbjerg, tlf: 920 49 576 • ciel.udbjorg@sporveien.com

Sesong 2019

Feriehjemmene

Sagakollen er tilgjengelig hele året. Herøya er tilgjengelig hele året, unntatt ved utrygg is. Kjøholmen åpnes est. påske 2019.

NY BOOKINGKODE FOR MEDLEMMER KOMMER I FEBRUAR 2019.

HERØYA: HALV PRIS + 25% RABATT PÅ UKELEIE 2019!

Priseks. viser leie pr. uke inkl. medlemsrabatten og uke rabatten.

Gjelder kun Herøya feriehjem. Kan bestilles nå, bruk medlemskode 1820.

Ved valg av hele uker (1, 2, 3, 4 uker osv.) kommer rabatten automatisk.

PS! I perioden 1. juli - 18. august kan det kun bestilles fra søndag til søndag.

Tiurleikveien 1

Leo Bäckes vei 1

Fredlundveien 5

Fredlundveien 7

Tiurleikveien 3

Dronning Gydas værelse
Tilgang til bad/wc og kjøkken

osaferie.no ● feriehjem@sporveien.com

Vi ønsker alle OSA medlemmer
god jul og ett godt nytt år!

OSA-Leder'n

Kollektivtrafikken er budsjettvinner Er prioriteringene riktig?

**Rune
Aasen**

▪ Leder OSA

Årets seminar i OSA 22.-24. november ble på Color Line. Det kom trusler om utflagging av Color Line som ville bety at 700 ansatte ville bli erstattet av billigere arbeidskraft. OSA bestemte at seminaret på Color Line ga oss en gylden anledning til å vise solidaritet. Vi snakker om en grådig skipsreder som tok ut 400 millioner kroner i aksjeutbytte, men ville ha mer ved hjelp av billigere arbeidskraft.

Vi kjente oss igjen! Forsøket på oppsplitting og privatisering fra borgerlig side i Oslo ville medført dårligere lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i Sporveien.

OSA hadde tett dialog med regionsleder Ronny Øksnes i Sjømannsforbundet. Han ble svært glad for støtten OSA ga sjøfolka.

Alle tillitsvalgte fikk utdelt T-skjorter hvor vi sa «NEI TIL UTFLAGGING AV COLOR LINE».

Denne saken fikk en lykkelig ende. KrF sa nei og sikret flertall mot utflagging. Den beskjedne fikk ansatte i Color Line dagen før.

Ble T-skjortene en bortkastet kostnad? Nei! OSA tillitsvalgte med

T-skjorter med budskap om støtte til ansatte ble en populær gjeng. Leder i Sjømannsforbundet takket også for støtten i plenum og fortalte hvordan han og forbundet hadde jobbet politisk med partiene som sikret flertall mot utflagging. Bra jobba!

OSA har også bidratt gjennom politisk påvirkning på tvers av partier, at Sporveien ikke er anbudsutsatt og utflagget. Men vi kan ikke gå i den fella og tro at dette varig evig. En sterk fagforening og engasjement blant medlemmer er avgjørende for hvordan Sporveien vil se ut i framtiden.

Budskapet er at neste gang er det ansatte i Sporveien som trenger solidarisk støtte!

Seminaret om bord startet kl 11. Byrådsleder Raymond Johansen og finansbyråd Robert Steen var invitert til å holde innlegg om valgkampen og Oslomodellen. Vi håper at forsamlingen fikk med seg hva dette byrådet har fått til i de 3 årene de har styrt byen, gjennom innleggende til Raymond og Steen!

Dette er viktig å få formidlet til slekt og venner! Bompenger blir et hett tema i valgkampen. Det er viktig å huske at alle inntekter fra bompengene går til ny sentrums-tunnel og Fornebubanen. Færre biler og mer kollektivtrafikk er bra for klima.

OSA er godt fornøyd med at de tok seg tid til å delta hos oss. Johansen ga klare signaler på hvem som bør få ansvaret for vedlikeholdet av ladestasjoner for el-busser og at de nye trikkene må få Oslos byvåpen - St. Halvard - som logo. Dette er sikkert ikke Ruter enig i, men eier bestemmer!

Valgkampen 2019 er godt i gang. De er viktig å få fram forskjellene mellom partiene. For ansatte i Sporveien er det enkelt. Borgerlig styre fører til oppsplitting og privatisering (utflagging) av Sporveien.

Dagens byråd leverer. Sporveien blir ikke anbudsutsatt. Oslo kommunes tjenester blir tatt tilbake. Grådige profittører blir vingeklippet. Hafslund er sikret gjennom økt eierskap (Høyre ville selge Hafslund til Finland).

Kort sagt; OSA skal gjøre sitt slik at rødgrønt byråd blir gjenvalgt i 2019.

Vil takke alle som har deltatt på møter i utvalg og debatter. Ønsker alle dere som ble valgt på årsmøtene lykke til i perioden som ligger foran oss!

Sammen er vi sterke!

Ønsker alle en riktig god jul og et godt nytt år!

Kollektivtrafikkens Personellservice

www.ktps.no

God sparerente:
2,50%

Rentesats gjelder fra 1.krone.
Det er ingen begrensninger i
antall uttak.

Rentesats gjelder fra 01.12.18

Refinansiering

Lån inntil kr 1.000.000,-
med pant i eiendom/leilighet
fra 3,75% (effektiv rente 3,84%)

Lån inntil kr 250.000,-
uten sikkerhet
10,50% (effektiv rente 11,10%)

Medlemskap er gratis og uforpliktende.

Les mer på www.ktps.no

Vi ønsker deg velkommen
som medlem!

Kollektivt samhold – for din økonomi

Vi er arbeidere - Vi er én!

Den Internasjonale Transportarbeiderføderasjonens kongress
Singapore 2018

Linda Amundsen

▪ Leder Studie- og agitasjonsutvalget

Som førstereis på en slik kongress er det ikke å legge skjul på at det var stort å få muligheten å delta på noe slikt. Det er strengt tatt umulig å forberede seg på den følelsen det er når man sitter i en storsal sammen med rundt 2400 andre delegater fra verden over. Da tar det fort litt tid for å omstille språkøret fra brei vestfolddialekt til den gode gamle skoleengelsken. Dette samtidig som man skal forevige hvert lite øyeblikk med bilder, notater og refleksjoner.

I løpet av en slik uke blir det mange ord. Mange viktige ord, historier og mennesker. Historier om skjebner som for en offentlig ansatt i Norge, ikke bare er hårreisende, men uforståelige. Skjebner som får den norske kvinne- og arbeiderkampen til å regelrett blekne i sammenligning. Ikke at våre kamerater her i Norge ikke gjør en uvurderlig og fantastisk innsats, som vi ikke kunne vært foruten. Men fordi motsetningene blir så brutale og virkelighetsfjerne for en kvinnelig trikkefører fra et av verdens rikeste land. Selv om jeg ikke vil si at jeg er veldig emosjonell av meg, så må jeg innrømme at det kom både en og to

tårer gjennom kongressens dager mens jeg lærte om spesielt kvinners kamp rundt om i verden.

Gjennom hele uken kongressen varte, kom det historier fra alle verdens hjørner. Mye de samme kampene og utfordringene som vi her hjemme både frykter og jobber for og imot. Allerede under første samling for «Road transport» komiteen, kunne vi høre om hvordan en selv i de fjerneste verdenshjørner jobbet for å ta tilbake tjenester i offentlig regi. For å da kunne få på plass bedre og rettferdige lønns- og arbeidsvilkår for arbeiderne. Veldig gjenkjennbart spesielt med hvordan Fagforbundet i disse dager fremmer et press om å re-kommunalisere bussdrift her hjemme. Nettopp for at våre kollegaer på bussen skal få de samme vilkårene som oss som jobber i offentlig eide selskaper.

Arbeiderkampen er universell. Selv om vi i vår lille del av verden har alt og enda litt til i motsetning til hva arbeidere i andre verdensdeler har, og hva de kjemper for. Så handler det overordnet om den evige kampen mot kapitalmakta. Om bedriftseier som utnytter sine arbeidere på det råeste for ene og alene for å tjene mer penger, mer makt og økte markedsandeler. Mens folka på gølv et lever under fattigdomsgrensa med en konstant trussel om vold og tap av livsgrunnlaget om ikke de leverer.

Generalsekretær Sharan Burrow, i International Trade Union Confederation (ITUC), påpekte i sitt innlegg på åpningsdagen at «det i 2018 er over 45 millioner arbeidere verden over, som jobber som slaver». Vi kan kanskje kalle det moderne slaveri, det som skjer rundt om i verden i dag. Der utenlandske arbeidere fratas pass, rettigheter og i mange tilfeller menneskeligheten sin, for å ofte bøte med livet på farlige byggeplasser og lignende. Dette for en lønn som i mange tilfeller kun er symbolsk og om i det hele tatt noen.

Disse kvinnene har bøtet med sitt liv for kampen. Og kongressen æret dem med et minutts stillhet under kvinnekongressen under ITF Kongressen 2018.

Foto: Linda Amundsen

Parolen «Stop Gender based violence at Work». Hvor Mary Liu holdt et sterkt innlegg om viktigheten av å lære kvinner å stå sammen og kjempe for sine rettigheter. Derfor er det en viktig kamp for ITF å få parolen Stop GBV inn i ILO-konvensjonen.

Foto: Linda Amundsen

I bekjempelsen av moderne slaveri forteller Burrows om hvordan de jobber for å skape en dialog regjeringer og styresmakter i de aktuelle land og stater dette foregår, slik at de kan få på plass et samarbeid i dette arbeidet. Noe de flere steder allerede har fått til. Men det er fremdeles som tidligere nevnt 45 millioner mennesker som i dag jobber som slaver i det moderne samfunnet.

I bunn og grunn handler dette om å temme kooperativ makt og utnyttelse av arbeidstakere verden over. Og gjennom Burrows sitt innlegg, og mange flere i løpet av kongressen, vokser det frem en forståelse over viktigheten av arbeidet ITF og andre verdensomspennende arbeidstakerorganisasjoner jobber for. Og i likhet med det arbeidet som vi i Fagforbundet baserer vårt arbeid og vår ideologi på, handler det alt om solidaritet oss arbeidere mellom.

Digitalisering var også et svært omdiskutert tema gjennom kongressen, uavhengig av transportområd. Ut i fra beretninger fra flere av delegatene på kongressen hørte man hvordan digitaliseringen i mange land har vært med på å bryte ned arbeidslivstilknytningen til arbeidsfolk. Dette har gitt store multinasjonaleselskaper som eksempelvis Amazon og Uber en kjempefordel. På verdensbasis driver de frem en rovdrift på arbeiderne mens de vokser seg større og mektigere, slik at det blir vanskeligere og vanskeligere for arbeidstakerorganisasjoner å kjempe mot dem.

Så det foregår en strategisk kamp mot disse multinasjonale selskapene, og målet er å bryte dem opp. Slik at den globale økonomien blir regulert til det beste for arbeiderne og ikke arbeidsgivere. Det

teknologiske racet som foregår i disse dager, må være et ledd i å bistå oss som arbeidstakere for å sikre miljøet og et tryggere og bedre arbeidsliv. For det ble diskutert hvordan vi som arbeidere kan tilpasse oss dette «nye arbeidslivet». Det viktigste vil alltid være at vi har en reell tilknytning til arbeidslivet og motarbeider utviklingen som gjør at millioner av arbeidere verden over ender opp som løsarbeidere uten noen trygghet i hverdagen.

Jeg kunne ha skrevet mist tjue sider til om nettopp disse temaene. Og notatboka fra reisen er full fra perm til perm, med sitater og notater fra taler og innledninger. Men om jeg skal definere det viktigste jeg sitter igjen med, er det de menneskelige historiene og skjebnene man fikk høre og måtte ta stilling til som medmenneske.

Jeg vil dra spesielt opp «Womens transport Comitee» der det var en hel dag for kvinner og kvinners kamp som arbeidstakere verden over. Og det er spesielt når man startet kongress dagen med ett minutts stillhet for tidligere delegater som siden sist kongress har ofret sitt liv for arbeiderkampen. Og det setter virkelig ting i perspektiv når man ser disse ansiktene dukke opp på en skjerm som kanskje er 50 meter bred, som ser akkurat ut som meg. Som kunne vært meg. Forskjellen er bare at jeg er så heldig å få være tillitsvalgt og kvinne i et land der jeg blir respektert og har rom for å ytre meg uansett kjønn og legning.

Selv ennå, mange uker etter presser fremdeles gråten på når man tenker tilbake på historiene. På skjebnene. Og på hvor forbanna urettferdig denne verden egentlig er.

En av Fagforbundets delegater, Asbjørn Wahl, en frontfigur innen internasjonalt fagforeningsarbeid var med i Fagforbundets delegasjon. Og ble under konferansen æret med IFTs høyeste utmerkelse ved sin avgang, for sitt betydningsfulle bidrag gjennom alle år.

Foto: Linda Amundsen

Alt i alt handler dette om menneskeverd. Om et menneskesyn vi i norsk fagbevegelse sjelden må forholde oss til. Dette handler om kvinner som kjemper under parolen: «Stop gender based violence at work» (Stopp kjønnsbasert vold på arbeidsplassen). For kvinner verden over opplever vold. De opplever overgrep og maktmisbruk, hver eneste dag. Ikke minst er kvinner generelt sett mye mer utsatt for de endringene som i dag skjer rundt om i verden. Man kan selv tenke seg å være alenemor i et land som Uganda, og være avhengig av å beholde arbeidet sitt for enhver pris for igjen å kunne skaffe mat og husrom for ungene sine. Disse kvinnene må tåle mye mer enn hva kvinner i min generasjon her i Norge vil kunne forstå. Uten velferdsordninger, og et kollektivt system som ivaretar deg. Ja, da sier det seg selv at de ender opp som den tapende parten i arbeidslivet.

Spesielt en historie har brent seg fast hos meg etter denne reisen. Der en ung afrikansk transportarbeiderkvinne, forteller om sin hverdag med sjikanering, trakassering og vold. I det respektive landet hadde tidligere forsøk på å organisere seg i en arbeidstakerorganisasjon endt med væpnede aksjoner fra politiet. Slik at organisasjonsgraden ikke bare var lav, men de hadde ikke makta eller påvirkningen som var nødvendig for å stå opp mot styresmaktene.

I denne historien spesielt hadde ITF deltatt i skoleringsprosjekter med organisasjonen, og styrket den lille organisasjonen som eksisterte. Et prosjekt som endte med en konfrontasjon mellom de fagorganiserte og det bevæpnede politiet. Ingen liv gikk tapt og det hele endte med at det ble en form for aksept for å være fagorganisert både som arbeider og som kvinne. Kvinnen som innledningsvis fortalte om

Skandinavisk transportkomitees formøte til kongressen.

Foto: Linda Amundsen

Sterke historier om kvinnelige transportarbeidere som ikke har grunnleggende rettigheter som dobesøk i løpet av arbeidsdagen sin. Viktige kamper for arbeidere over hele verden om noe vi her hjemme tar for gitt.
Foto: Linda Amundsen

sin forferdelige arbeidshverdag forteller da videre at etter dette, endret ikke nødvendigvis dette så mye. Men nå brydde hun seg ikke lenger like mye om når hun ble trakassert, utsatt for vold og maktovergrep. «Jeg går nå med rak rygg og vet med meg selv at jeg er fagorganisert, og da tåler jeg mer.»

Derfor er arbeidet som gjøres av ITF viktig. Jobben som gjøres av arbeidstakerorganisasjoner verden over er viktig. For det er en brutal og rå verden der ute som ingen av oss i hverken Sporveien eller kanskje OSA en gang vil forstå før man har hørt disse menneskene fortelle sine historier. Men vi må ta disse historiene med oss. Ja kanskje tenke litt på dem fra tid til annen, og ta innover seg viktigheten av enhver arbeiderkamp.

For selv om jeg som delegat hverken fikk

revolusjonert noen ting, eller kanskje påvirket noe i det hele tatt, har jeg tatt med meg en litt annen forståelse av verden tilbake, til mitt lille hjem her på Torshov. Noe jeg tror er vel så viktig.

For selv om jeg nok aldri vil se mange av disse menneskene igjen, er vi allikevel en. Vi er arbeidere. Og kampen fortsetter, dag ut og dag inn. Av ildsjeler som ofrer livet for kampen for et bedre liv for de som kommer etter. Av organisasjoner som verden over som utrettelig jobber og kjemper en nådeløs kamp mot kapitalismen og makta. Av tillitsvalgte som fengsles og trakasseres, men likevel aldri mister trua på kampen og seieren.

«We are not gonna make the difference - we are the difference» - Mary Lieu

Kongressen hadde 2400 delegater fra hele verden. Alle forbundene som var representert var hovedsaklig fra transportsektor. Fra både veitransport, Jernbanetransport, maritim transport som eksempler.
Foto: Linda Amundsen

Arbeidsmiljøloven § 4-1:

Generelle krav til arbeidsmiljøet

§ 4-1: «Arbeidsmiljøet i virksomheten skal være fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakers fysiske og psykiske helse. Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til en hver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet.»

Geirr D. Cranner

▪ HVO-konsern

Hva mener lovgiver med en så sterk paragraf og bruke av ordet «skal»? Og at arbeidsmiljøet skal til en hver tid utvikles i samsvar med samfunnet rundt?

Det betyr jo at man ikke skal bli skadet på jobb og at arbeidsgiver har et stort ansvar for et sikkert

arbeidsmiljø som ikke medfører skade, det betyr også at arbeidsgiver skal vurdere om det finnes risiko til å skade seg før man utfører en jobb, enkeltvis og samlet. Dette innebærer også at man innehar rett kompetanse til å utføre arbeidet.

Dette er noe vi tar som den største selvfølge når vi er på jobb og at det er slik for alle andre i arbeidslivet i Norge. Arbeidsmiljøloven vi har er unik, det er ikke mange andre land som har en arbeidsmiljølov som

verner arbeidstakere på denne måten. I tillegg har vi økonomiske rettigheter ved sykdom og skade slik at man kan beholde hus og hjem. Og i tillegg har de fleste bransjer tariffen som sikrer rett lønn for utført arbeid. Men er det slik for alle? Nei det er ikke det! Arbeidsmiljø, tariff og sikkerhet gjelder ikke for alle arbeidstakere! Dette fikk Ramunas Gudas erfare da han som 22-åring kom til Norge for å tjene penger til familien og utdanning hjemme i Litauen, lønn; 19,- kr pr time.

22. juli 2013 jobbet han i et litauisk firma som var hyret av RVS i Hokksund til å rive heisen i Asker og Bærums boligbyggelags leilighetsprosjekt i Kirkeveien 71. Skjebnedagen fikk Ramunas og en kollega beskjed fra arbeidsgiveren om å starte med rivingen av heisen. På

Fanemarkering utenfor Stortinget, med parolen: «Yrkesskadeforsinking til alle».

Foto: Geirr D. Cranner

heisen så de et telefonnummer og lurte på om de skulle ringe og høre om heisen var klar for riving. Arbeidsgiver stod ved siden av og forsikret at alt var klart og i orden til å starte med rivingen.

For ordens skyld, hverken Ramunas eller kollegaen er utdannet til heismontører og hadde ingen forutsetninger for å vite hvilke farer rivingen innebar. Det å rive en heis er noe av det mest risikofylte arbeidet selv erfarne heismontører utfører, det er ikke noe ufaglærte skal utføre. Likevel satte arbeidsgiver disse to unggutta til å rive en heis noe de ikke har kompetanse til å utføre. Ramunas skjønnte dette var farlig arbeid, men turte ikke å stille spørsmål om dette, da ville han stå uten jobb.

Heismontørenes forening om hendelsesforløpet:

- Idet han skulle løsne den siste heiswiren, ble han dratt 15 meter opp etter en wire til toppen av heissjakten. Han ble hengende i over tre kvarter. Fem ryggvirvler var ødelagt, Beinet stygt kuttet, nå er han 70 prosent ufør og sitter igjen med 30.000 i gjeld etter operasjonen i Norge.

- «Jeg klatret opp på taket av heisen, og fjernet de første av de fire wirene. For å unngå å bli med heisen hvis den falt ned den siste biten, festet jeg en av kablene i sikkerhetsbeltet mitt. Det var slik jeg tenkte», forteller Ramunas.

Heismontørenes forening har fulgt opp denne saken og hadde det ikke vært for dem ville Ramunas sittet ufør uten mulighet til å forsørge seg selv eller familien hjemme i Litauen. Det er en skam hvordan arbeidsgivere behandler innleide arbeidstakere, men også hvordan norske offentlige instanser

behandler utenlandske mennesker.

Videre å lese hos heismontørenes forening:

- Politiadvokat Racha Maktabi henlegger saken med begrunnelse i at det er uklart om riving av heis i dette bygget skulle utføres og arbeidsordre for dette fra ansvarlige totalentreprenør RVS i Hokksund. Den skadde Litaueren jobbet for et innleid norsk-registrert litauisk selskap Norena Services, av RVS i Hokksund.

- -Det er oppsiktsvekkende at arbeidstilsynet overhode ikke har snakket med den skadde 21-åringen. Ingen har heller tatt seg «bryet» med å snakke med redningspersonene fra Brannvesenet om ulykken og redningsaksjonen som var svært vanskelig og omfattende! Det meste av heisen var revet da ulykken skjedde.

- Politiadvokaten sier at det fremkommer som uklart om det var noe arbeidsordre angående riving av heisen. Denne arbeidsordren er ikke å finne, så da henlegges saken? Samtidig innrømmer politiadvokaten at den skadde litaueren har en helt annen framstilling av utførelsen av denne jobben. Det teller visst ikke?

- Arbeidstilsynet skal ivareta arbeidstakers interesser i arbeidslivet. Hvorfor har de ikke snakket med den skadde 21-åringen? Hvorfor kontaktet de ikke redningspersonene fra Brannvesenet?

Fra fanemarkering utenfor Stortinget.

Foto: Geirr D. Craner

Denne saken er en skamlett av arrogant arbeidstilsyn som har stått på arbeidsgivers side, politiets etterforskning og NAV. Saken har blitt henlagt en rekke ganger av politiet men åpnet igjen av riksadvokaten.

Hadde ikke heismontørenes forening stått på og hjulpet en mann i nød ville Ramunas sittet tilbake i Litauen og levd på smuler med sine 40% arbeidsuførhet. Fagforeningen startet også en kronerulling slik at Ramunas hadde noe å leve av.

Siste utvikling i Ramunas sak er at den har blitt gjenåpnet nok en gang. Han har nå blitt avhørt av politiet 5 år etter ulykken. NAV godkjente i november at Ramunas er omfattet av folketrygden, slik at han kan få yrkesskadeerstatning. Det har også blitt avholdt fanemarkering utenfor Stortinget hvor det var samlet mange fagforeninger og LO som sa klart ifra at dette er et arbeidsliv vi ikke tolererer.

Les om hele saken på heismontørenes forening: <http://www.heis.no/arkiv/ramunas-gudas/>

Hvorfor er denne saken så viktig? Dette omhandler selvfølgelig en tragisk skjebne til et enkelt menneske, men også er det et grotesk innblikk i hvordan arbeidsmarked og arbeidsliv har blitt i Norge de siste åra. Vi ser stadige angrep på en arbeidsmiljølov som svekker arbeidstakernes rettigheter, noe som igjen kan gå utover helsa vår.

Denne saken er et bevis på hvor viktig det er med en oppegående vernetjeneste og fagforening. Vi må alle være oppmerksomme og ta opp kampen mot sosial dumping og utnyttelse av mennesker. OSA, vernetjenesten og Sporveien gjør mye for å forhindre sosial dumping, men det er viktig å være kritisk til eks. entreprenører som har mye innleid og utenlandsk arbeidskraft.

Vi vil også påpeke hvor viktig det er med fagforeninger som står opp og ikke gir seg for makta, da er det også viktig at man er medlem i en forening slik at vi alle kan ha den tryggheten med å få hjelp når det virkelig trengs! OSA er med på kampen mot urett ikke bare internt, men vi står også sammen med andre fagforeninger.

SOS-barnebyer

Vervekonurranse

Anja Renberg

▪ SOS-barnebykontakt

Vervekonkurransen fortsetter.

Her er det store sjanser for å vinne, for hittil har det dessverre ikke kommet noen vervede bidragsytere. Det vil si at vi kan komme til å måtte endre på konkurransen etter jul, om det fortsatt ikke er noen som har klart å verve kolleger, venner, familie osv. Men det får tiden vise.

Ved å bidra til barnebyen i Angola, hjelper dere barn til å få en trygg oppvekst og håp om en bedre framtid til tross for en kanskje noe

ustabil start på livet. Det kan være seg at foreldrene er døde eller ikke kan ta vare på barna på grunn av livssituasjonen de er i. Det jobbes mye med hjelp til selvhjelp så enslige forsørgere etter hvert skal kunne klare å ta vare på barna sine uten hjelp utenfra.

OSA drifter skolen som er blitt så populær at barn må gå på skole på skift, ett morgenskift og ett kveldsskift. For å opprettholde denne positive tendensen og kvaliteten på barnebyen og skolen er vi avhengig av våre bidragsytere, og selvfølgelig – jo flere jo bedre. Det som er så flott med å bidra til denne barnebyen spesielt er at den

er «vår». Den er en del av OSA-og Fagforbundsfamilien, og det er enkelt å følge med på hvordan det går med barnebyen på hjemmesidene til OSA, Fagforbundet og SOS-barnebyer.

Har dere klart å verve noen så gi skjemaet til nærmeste leder som får det sendt videre til riktig sted. Er du ennå ikke bidragsyter, men har lyst til å bli? Fyll inn skjemaet her til høyre og gi til lederen din eller du kan registrere det på nettet.

En riktig god jul ønskes dere alle!

Forglemmegei

Anja Renberg

■ Servicepunktmedarbeider

Er du av typen som alltid legger igjen paraply, vesker, briller på trikker, baner og busser?

Vel, du er ikke alene om det. Hos Sporveiens hittegodskontor får de hver dag inn flere kilo med gjenglemte saker, fra mobiltelefoner til barnevogner, bamser og poser med bananer.

Du har kanskje sett den lille hittegodsluka på Nationaltheatret T-banestasjon hvor de tålmodig hører på kunders historie om hvordan de klarte å miste den ene hansken, eller om poden som lot sekken være med T-banen videre da de selv gikk av. Det er vel ikke lenge før de får besøk av pingviner som leter etter isen som er blitt borte ...

De har til med hatt en dame på besøk som lurte på om gebisset hennes hadde blitt levert inn. Hun hadde satt det fast i et eple hun mistet på en buss. Det er ifølge May-Britt, en av fire faste ansatte, det særeste noen har spurt henne om. Eller, er det nå det? «Hmm, det var jo faktisk også en som ringte og lurte på om det var vanlig å ha blødninger i svangerskapet. Hun hadde ingen å spørre stakkar, så hun ringte hit. Jeg ba henne selvfølgelig å ringe fastlege eller sykehus med en gang».

En annen episode de alle husker er hun som hadde glemt en prestekjole. Hun kom tilbake ni år senere og lurte på om den var blitt levert inn. Hun hadde ikke fått kommet tidligere for hun hadde vært gravid og veldig syk i svangerskapet (et veldig langt svangerskap, kanskje det var hun som hadde ringt tidligere...?). Og så var det foreldrene som hadde gått fra en barnevogn i juni og fikk den bekreftet funnet dagen etter. De kom og hentet den i august etter sommerferien for de trengte den ikke før. De var litt sure for at det ferske biffkjøttet som lå under vogna var blitt kastet. Ja, de har mange artige historier å fortelle.

Det positive med havet av ting de har liggende på hittegods må være at det fortsatt finnes mange ærlige mennesker der ute, for det er like ofte at det er andre kunder som leverer inn ting de har funnet så det skal finne veien tilbake til eier. Det triste er at det er veldig mye som ikke blir hentet; sykler, mobiltelefoner, klær og så videre ligger tålmodig og venter på eierne sine i tre måneder før det blir fraktet videre til ymse steder hvor de etter hvert finner nye hjem.

En dag på hittegods er travel, spesielt på mandager hvor de får inn alt som er funnet av førere på T-bane, trikk og buss i løpet av helga. Det blir sortert på transportmiddel, dato og klokkeslett, og det må passes på at alt blir lagt på riktig sted. De har én kasse for gjenglemte

hansker, én for mobiltelefoner, én for nøkler og flere til, samt et lager fullt av klær, bamser og paraplyer. Det er utrolig hvor mange som klarer å gå i fra sykkelen sin, og som nevnt tidligere er det mange (!) som glemmer barnevogner, men heldigvis uten barn.

De ansatte på hittegodskontoret har ikke tall på hvor mange telefoner og mailer de får i løpet av en arbeidsdag, og det er ikke bestandig kunden klarer å beskrive nøyaktig hva, hvor eller når de har glemt noe heller, så det gjør jo ikke jobben noe enklere. En stor dose tålmodighet må altså til for å jobbe her. Mange kommer innom luka og vil gjerne kjøpe billetter eller spørre om reiseråd, og da er det bare å smile pent og guide dem videre til Servicepunktet som er nærmeste nabo.

Dette er en fysisk krevende jobb med mye løfting, og litt reising blir det også da hittegods på Grefsen får ekstraservice og får reise med trikk sammen med denne gjengen.

Dessverre er det sånn at vi ansatte i Sporveien og #ruter noen ganger sender kunder til hittegodskontoret litt for tidlig; har en kunde glemt noe på et transportmiddel vil det gå minst én virkedag før disse eiendelene er mottatt fra diverse hittegodsluker rundt om i Oslo.

Misforståelser om at de får inn hittegods fra båter og grønne busser er også en gjenganger, men

Illustrasjon: Raphael Vaxelaire

det ene blir levert til #ruters kundesenter på Aker Brygge, det andre til de respektive busselskapene. For å hjelpe kunder med å bli gjenforent med sine gjenglemte eiendeler og ikke samtidig måtte lete etter mistet tålmodighet må vi andre prøve å huske dette.

Nå nærmer det seg jul og på hittegods merkes det allerede. «Det glemmes både julepynt og juleribbe, og selv nissen kan finne på å legge igjen julegavene på t-banen, så da blir det fullt opp her hos oss noen dager», er alle enige i. En oppfordring til alle fra våre hardtarbeidende hittegodsansatte, nå i oppløpet til jul, er å ta vare på

hverandre, passe godt på seg selv og på sine eiendeler; ikke stress – jul blir det uansett!

PS. Skulle du finne en eller flere pingviner vraltende der ute, kan de leveres direkte til Anja på Sporveiens servicepunkt... 😊

GOD JUL!

Gutten med de selvkjø

Det var så fryktelig kaldt. Det snødde og det begynte å bli mørkt. Det var årets siste dag. Nyttårskvelden.

I denne kulden og i dette mørket gikk en liten gruppe mennesker, som hadde det til felles at de tidligere samme år sammen hadde arbeidet med å trygt føre fram byens busser, trikker og t-baner hit og dit. Det gjorde de ikke lenger. Nå var de fattigslige, barhodete og uten skotøy vandrende gjennom gatene. Joda, de hadde nok hatt skotøy på da de dro hjemmefra, men hva hjalp det? En av førerne hadde mistet skoene idet de måtte kaste seg ut av gaten idet to selvkjørende elektriske biler fra bestillerselskapet Uter raste forbi. Uter var selskapet som hadde gått i bresjen for å fjerne alle førerne fra kollektivtrafikken ved å erstatte busser, trikker og t-banevogner med små elektriske og selvkjørende biler. Uter-direktør Ernst Eitan Hanssen hadde kalt det for en miljøreform.

Og der gikk den lille gruppen med tidligere sporveisansatte på sine bare bein, røde og blå av kulden. I de gamle fillete uniformene slet de sultne og forfrosne seg framover langs fortauet, de så ulykkelige ut alle sammen. Snøfnugg la seg på blanke isser og gammel permanent. Men ingen av dem tenkte på dette nå. Ut fra byens mange vinduer skinte det lys, det duftet fersk nyttårsmiddag, ribbe, pinnekjøtt, kalkun og lutefisk. Det var jo nyttårskvelden. Ja, det tenkte de alle på.

I en krok mellom to hus, det ene stakk litt mer fram i gaten enn det andre, satte den lille gruppen med byens forhenværende kollektivtrafikkansatte seg ned og krøket seg godt sammen. De trakk de nakne beina oppunder seg, men de frøs bare mer og mer og hjem torde de ikke gå, for de hadde ikke klart å selge noen av de forhåndskjøpte enkeltbillettene uten ombordtillegg som de hadde med seg denne dagen. Folk flest betalte med apper og moderne mobile småapparater i dag.

rende elbilene

Ikke hadde de fått en eneste skilling slengende til seg heller. Hjemme kom de bare til å bli slått og hundset av misfornøyde kjæresten og kravstore barn, alle bortskjemt fra en tid med sikre jobber og stabil inntekt. Kaldt var det hjemme også, for de hadde ikke lenger råd til boliger for folk flest, nå måtte de leie de billigste leilighetene oppunder taket, der vinden pep inn selv om en dyttet mose, strå og gamle fillete uniformsskjorteflak i de største sprekkene.

De tidligere sporveisansattes kalde hender føltes numne og de drømte om førerplassens varmeapparat som de kunne skru på for fullt på kalde vinterdager. Den tiden da de alle hadde jobb i hele faste stillinger og gjorde sitt beste for å få busser, trikker og t-baner rundt i en stadig mer befolknings- og trafikk tett by. Nå tok kjøretøyene seg fram gjennom byens vinterkalde gater ved hjelp av algoritmer og programvare, basert på bestillinger gjort gjennom apper. Uter trengte ikke lenger underleverandører med ansatte til å gjøre manuelt arbeid. Selvkjørende elektriske kjøretøy fylte nå byens gater og streder, og de fantes i alle mulige størrelser. En sjelden gang måtte reisegarantifolderne i papir legges i kjøretøyene, sammen med en et lite ark med reiseinformasjon. Dette var en jobb førerne fremdeles fikk gjøre, men bare på timebasis. De stilte seg i kø utenfor Uter sitt hovedkontor i Doningens gate om morgenen og de heldige fikk et par timers jobb. Men det var ikke nok til å holde sulten unna, og de fleste forsøkte å spe på timegasjen med salg av forhåndskjøpte enkeltbilletter uten ombordtillegg, men uten særlig hell. Noen var heldige og hadde partnere med arbeid i sivil sektor. Nå var det nesten umulig å leve med bare en lønnsinntekt, så de aleneboende slet fryktelig.

Noen av de sporveisansatte stakk hendene i armhulene. Det varmet litt. En fører hadde en eske fyrstikker på seg og tente på en av de forhåndskjøpte enkeltbillettene uten ombordtillegg. Flammen var varm og som et klart lite lys som den lille gruppen mennesker beskyttet med sine nakne kalde krokete fingre. Det var et underlig lys. De voksne syntes plutselig de satt foran en stor jernovn med blanke messingkuler og messingrør på. Ilden brant så vidunderlig og varmet så godt. Å, så deilig det var! Noen strakte allerede føttene for å varme de også, men så gikk flammen ut og billetten ble til aske. Ovn og varme forsvant like plutselig som de kom.

Føreren med fyrstikkene fant fram en til, og tente på en ny forhåndskjøpt billett uten ombordtillegg. Billetten brant og skinte, og de voksnes skygger danset opp etter husveggene. Nå så de alle plutselig forbi kjøkkenet og

helt inn i stua. Der stod bordet dekket med skinnende hvit duk og fint importert porselen, og en fersk kalkun stod og dampet, fylt med deilig stuffing og epler. Det herligste av alt var at kalkunen hoppet ned fra fatet og vraltet bortover gulvet med gaffel og kniv i ryggen, helt bort til der de hutrende sporveisansatte satt. Men da sloknet flammen og det var bare kalde, tykke og grå murvegger tilbake.

Føreren fyrte opp en ny forhåndskjøpt enkeltbillett uten ombordtillegg og nå satt de alle under det vidunderligste juletre. Enda større og enda finere pyntet enn hva de hadde sett gjennom glassdøren hos den rike sporveisdirektøren i fjor. Tusen lys brant på de grønne grenene, og fargeglade bilder, slike som en pynter butikkvinduer med, så ned på førerne.

Og under treet satt Uter-sjef Hanssen. Det var som tatt ut av hans eget barndoms minne. Han lekte med sine nye selvkjørende lekebiler han hadde fått i julegave av byens skattebetalere. Han hadde ikke bare en. Han hadde ønsket seg en hel armada av bitte små selvkjørende lekebiler, og på stuegolvet gikk de alle sammen, ikke en flekk var bar, over alt kjørte det småbiler som alle tilsynelatende hadde både mål og mening. Gulvet rundt han bølget og summet og så nesten levende ut.

De forpinte førerne strakk sine kalde armer i været. Så soknet den forhåndskjøpte enkeltbilletten uten ombordtillegg. Julelysene steg høyere og høyere, og nå så den lille gruppen forfrosne førere at julelysene var himmelens stjerner, og en av dem laget en lang stripe på himmelen.

På bedriftens interne kurs som skulle forberede de sporveisansatte på den nye hverdagen uten faste stillinger og sikker lønn hadde de for spøk sagt at når en stjerne faller, så falt den ned som en ny million ned i kontantkassen til Uter, som nå hadde mange, mange millioner til overs nå som kollektivtrafikken var blitt førerløs. Sporveisfolkene mintes kursdagene, for da hadde de fått et varmt måltid og ny kompetanse i det å klare seg som sin egen lykkes smed.

Og nå tok hver og en av de voksne fram en forhåndskjøpt enkeltbillett uten ombordtillegg og brant de av samtidig. Det lyste opp rundt dem og det var som om de var på det varme kurshotellet igjen. Og midt i skinnen stod den gamle og erfarne kursholderen fra NAV, han som hadde vært så klar, strålende, mild og god. Det virket så enkelt. Sin egen herre, sin egen sjef!

La oss få være med deg, ropte de til kursholderen. - Vi vet du forsvinner når billettene slukner. Akkurat som med den varme ovnen, den deilige maten og det store vakre juletreet og de mange selvkjørende lekebilene, så tente de desperate, fortvilte, sultne og kalde alle de gjenværende forhåndsbetalte enkeltbillettene uten ombordtillegg de kunne finne. For de ville holde så lenge som mulig på tanken om de gode gamle dagene da jobben var sikker, varmeapparatet reparert, utfordringene i trafikken håpløse men likevel håndterbare, de snille gamle damene som sa hei og lønningsdagen, den gode gamle lønningsdagen som på en måte gav mening til det hele. Kursholderen hadde aldri vært så vakker før, og han holdt rundt de fortvilte førerne og de fløy rundt i kurslokalets varme lys fulle av glede, så høyt, så høyt. Det fantes ingen kulde mer, ingen sult og ingen angst og ingen usikkerhet for om lønna stod på kontoen til avtalt tid. De var kommet hjem.

- - -

I kroken ved huset satt en liten gruppe tidligere sporveisansatte. De var døde da den kalde januardagen kom. De hadde frosset ihjel den siste kvelden i det gamle året. Nå satt de alle der med sine røde kinn og med brede smil om munnen.

Nyttårmorgenen gikk opp over de alle, som satt der med minnene sine. De som gikk forbi kunne se en bunt halvsvide forhåndskjøpte enkeltbilletter uten ombordtillegg midt blant sporveiens gamle tjenere. — De ville varme seg, sa folk. Men ingen visste noe om alt det vakre de hadde sett i billettens lyse ildskjær. Og om hvordan de fant sammen til nyttårs glede i stråleglans.

***Dystopi av Frode Eriksen, fritt etter H. C. Andersens
«Piken med svovelstikkene»
Alle Illustrasjoner: Raphael Vaxelaire***

Nytt fra Studie- og agitasjonsutvalget

En hektisk høst og et spennende nytt år

Siden siste utgave av OSA-Sporet har det vært en hektisk tid for studieutvalget. Det har vært mye aktivitet i forbindelse med kursing av egne tillitsvalgte og medlemmer samtidig som vi har jobbet med flere prosjekter som vi ønsker å gjennomføre i tiden fremover.

Linda Amundsen

▪ Leder Studie- og agitasjonsutvalget

Studie- og agitasjonsutvalget har siden sist hatt en god del aktiviteter, ved siden av at leder i utvalget var bortreist i over en uke. Allikevel har vi i løpet av den siste tiden fått gjennomført årets siste introduksjonskurs for flotte medlemmer fra nesten alle avdelinger i Sporveien.

Introduksjonskursene er en levende prosess, og vi prøver hele tiden å se på endringer som bør tas eller hva som fungerer. Det viktigste er at medlemmene som deltar blir sittende igjen med litt mer kunnskap til hvordan egen organisasjon fungerer og hvilke rettigheter, fordeler og ikke minst påvirkningskanaler man som medlem faktisk har. Så det ble to fine dager med en herlig gjeng medlemmer, som hadde kloke og bra spørsmål til de fleste foredragsholderne våre.

Vi har hatt samarbeidsprosjekter også i samme periode. Både med forskjellige utvalg og klubber innad i egen forening og ikke minst med andre foreninger. Dette har ført til en del formøter og planlegging og organisering som har tatt en del tid. Men når prosjektene endelig er landet, er det verdt alle timer og ord som er blitt lagt ned.

I slutten av november hadde OSA tillitsvalgtseminar på Kiel-fergen. Utvalget fikk være en del av planleggingsprosessen i forhold til programmet. Men når lykken var som den ble, ble programmet kortet

ned fra opprinnelig plan siden vi fikk storfint besøk av både Oslos byrådsleder, Raymond Johansen og Oslos finansbyråd, Robert Steen, samt tillitsvalgt i Norsk Sjømannsforbund, Ronny Øksnes. Dette gav en fantastisk ramme til å jobbe videre med gruppearbeid for OSAs tillitsvalgte. Med hovedvekt på kommunevalget 2019, og hvilke grep vi tiden fremover skal ta som organisasjon og tillitsvalgte. Der må vi gi en enorm stor takk til alle gode innspill og tanker fra våre tillitsvalgte.

Tidligere i høst, fikk vi også en henvendelse fra OSA Ung om bistand til å finne et politisk tema for et arrangement de ønsket å få til for alle OSAs medlemmer. I disse tider ble vi enige om at blant annet jernbanereformen og Jernbanepakke 4 var viktige temaer å belyse, ikke kun for tillitsvalgte med også våre medlemmer. Etter en uhyre flott innsats fra OSA Ung sine tillitsvalgte fikk vi Janne Håkonsen, sekretær i Norsk Lokmannsforbund Oslo til å holde et gnistrende foredrag for fullsatt møtelokaler. En stor hatten av for Ungdommen vår!

I løpet Fagforbundsuka hadde vi stand med vaffelsteking og boller på Ryen, Majorstua og Holtet. Der vi var flere fra både studieutvalget og øvrige tillitsvalgte fra klubber og sentralt i foreningen som deltok. Hvor vi fikk mange gode samtaler med medlemmer så vel som ikke-medlemmer om alt fra politikk til forening og ikke minst om været. Utrolig hyggelig arena å få muligheten å møte medlemmer rundt om på arbeidsplassene. Vi hadde også en fellesstand sammen med Fagforbundet Pleie og Omsorg i Vaterlandspassasjen i Oslo sentrum. Der vi delte ut pepperkaker, sjokolade, gløgg og det glade

budskap om rød-grønt bryråd, fagorganisering og alt annet mellom himmel og jord. Et utrolig flott arrangement med både musikk og morsomme og utadvendte tillitsvalgte som vi forhåpentligvis kan videreutvikle inn i valgkampen i 2019 og ikke minst i neste omgang med synliggjøring av fagbevegelsen.

Veien fremover blir å fortsette med forberedelser til et prøveprosjekt hvor vi i samarbeid med Studieutvalget på Sporvognsklubben utarbeider en temakveld med innskuddsbasert pensjon som hovedtema. Håper alle medlemmer i Sporvognsklubben dukker opp og får svar på alle spørsmål de måtte ha rundt den nye pensjonsordningen nyansatte har i Sporveien. Som nevnt i tidligere utgaver, er vi fremdeles i startgropa rundt å lage et plankurs for plankomiteene på førersiden. Altså trikk og t-bane. Vi håper å få til et kurs som tar for seg de viktigste prosessene som man må ha kjennskap til så vel som lov- og avtaleverk som er relevant i forbindelse med utarbeidelse av planer.

Grunnskoleringskurset som ble avholdt i august på Kjøholmen skal vi nå i løpet av årets slutt inn i nye planleggingsmøter rundt. Og vi håper å kunne få på plass et enda mer spisset, konkret og overførbart kurs som tillitsvalgte kan bruke i sitt daglige virke. Både i utarbeidelse av strategier lokalt med forankring i sentrale føringer og fremtidens utfordringer.

Det er også et sterkt ønske om å kalle inn de nyvalgte valgkomiteene i alle våre 7 klubber til skoling i valgkomiteens rolle og oppgaver. Som er ment å styrke valgkomitemedlemmene i sin nye rolle frem mot neste års årsmøter. Vi har startet dialog med noen klubber om en lokal opplæring av tillitsvalgte ut i fra klubbtilhørighet og hva slags forbedringspotensiale som finnes der. Det skal bli utrolig spennende, og det gleder vi oss veldig til!

Som seg hør og bør hadde vi juleavslutning den 30. november for studieutvalget. Dette hadde vi sammen med redaksjonskomiteen i OSA-Sporet på Stortorvets Gjestgiveri. Samtlige så ut til å storkose seg hele kvelden, som ble fylt med deilig mat, gode taler og en røverhistorie eller to. Godt fortjent til alle som var med for den fantastiske innsatsen som dere alle har lagt ned.

Avslutningsvis så er vi i skrivende stund ferdig med planlegging av en temakveld som vi skal arrangere i samarbeid med Fagforbundet Pleie og Omsorg, hvor

Presentasjon av vernetjenesten på introkurs i august.

Foto: Linda Amundsen

«Internasjonal Solidaritet i Fagbevegelsen» skal belyses. Vi ønsker at flest mulig medlemmer og tillitsvalgte tar seg turen den 13. desember for å få litt bedre kjennskap til det internasjonale engasjementet som ikke bare finnes i OSA men fagbevegelsen som helhet.

Det er en lang liste over både kurs, skoling og politiske arrangementer vi gjerne kunne tenkt oss å arrangere. Men som i livet for øvrig har døgnet kun 24 timer for oss i Studieutvalget også. Men det blir et spennende 2019, både for oss og ikke minst for OSA som organisasjon med de politiske kampene foran kommunevalget. Vi skal i hvert fall yte vårt beste for at OSA står rustet til å møte 2019 også.

Følg med på OSAs hjemmesider, www.osa-sporveien.com over nyttår for kursprogram for 2019. Vi håper 2019 blir et år der vi også kan få muligheten å bruke mer tid sammen med både medlemmer og tillitsvalgte i klubbene. Vi starter året med å avholde FASE 1 kurs for nye tillitsvalgte, som blir annonsert fortløpende.

Takk alle medlemmer av Studie- og agitasjonsutvalget for en kanoninnsats dette året som har gått. Alle medlemmer for deltagelse, gode spørsmål og engasjement. En stor takk til alle våre foredragsholdere, innleder og andre som har bydd på seg selv og egen kunnskap for å gjøre oss bedre som organisasjon.

Og med dette ønsker vi dere alle en fredfull jul og et knakende produktivt nytt år!

Høstseminar på bøljan blå

Å være forberedt til ethvert valg som skal avholdes er noe vi har tradisjon for i OSA. Så også frem mot lokalvalgene i 2019. Foreningen avholder høstseminar for arbeidsutvalgene i alle klubbene for å planlegge hvilken kurs vi skal holde inn mot valget.

Bente Hals Lauvstad

▪ Tante reisende Mac

Årets høstseminar ble bestemt avholdt på Color Magic fra torsdag 22. november til lørdag 24. november. Vi ankom terminalen før båten skulle legge til kl 10 og hadde planlagt en markering mot utflagging av Color Line. Denne markeringen ble naturligvis avlyst som følge av avtalen som ble gjort noen dager før mellom Krf og regeringspartiene.

Ved ankomst opp til konferanseavdelingen på 12. dekk ble vi møtt med frukt, kaffe, te og vann som var tilgjengelig for konsumering hele tiden. Lokalene vi hadde fått tildelt hadde en nydelig

utsikt mot Ekebergåsen der man kunne skimte trikken som ålet seg oppover Sjømannsskolebakken.

Programmet var i hovedsak sikket inn mot lokalvalget i 2019, og hva som vil være viktige saker for våre medlemmer å tenke over før man skal avgi sin stemme.

Oslomodellen

Vel installert i konferanselokalet var det duket for seminar. Først ut var byrådsleder Raymond Johansen som snakket om Oslomodellen, samt neste års valg. Oslomodellen er meget viktig i kampen mot svart arbeid, samt sosial dumping. Dette er en rekke standard kontraktsvilkår for Oslo kommunes anskaffelse av varer, tjenester og bygg og anlegg (<https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/for->

Raymond Johansen

Foto: Bente Hals Lauvstad

[leverandører-til-oslo-kommune/oslomodellen](#)).

Johansen er spesielt opptatt av lærlingesituasjonen som er i bygg- og anleggsbransjen. Søknader til byggfag er halvert siden 2010, og det er stor mangel på lærlinger i de forskjellige fagene. Ved hjelp av Oslomodellens krav håper politikerne at seriositetsnivået innenfor bransjen blir høyere, samt at ungdommen faktisk kan se at dette er en bransje som kan være interessant å jobbe innenfor.

Finansbyråd Robert Steen fulgte så opp. Dette er en mann som absolutt ikke skulle bli politiker, men som ikke klarte å si nei da han ble forespurt av Raymond Johansen etter valget i 2015. Steen var mer

Robert Steen

Foto: Bente Hals Lauvstad

interessert i å kunne ha en dialog med de fremmøtte fremfor å stå og peke på foiler på en skjerm, og det utviklet seg til å bli en meget god økt med masse spørsmål fra salen og mange svar fra finansbyråden.

Avgang til Kiel

Etter dette var det på tide å finne lugarene. Da båten la fra kai kl 14 møttes vi for en meget god lunch i Grand buffet. Utvalget og maten var bra, og vi fikk mer energi til å kunne fortsette utover dagen.

Da lunchen var fortært ble det Per-Magne Mathisen, konserndirektør IE, sin tur til å fortelle om hvordan vi ser på fremtiden i Sporveien. Her ble det snakket om hva Sporveien har oppnådd, trikkens oppgraderinger på nettet samt at det endelig skal komme nye trikker til Oslo.

Etter Per-Magnes innlegg fikk vi besøk av Ronny Øksnes fra Sjømannsforbundet. Han var en meget lettet mann som nå kunne ha møter med sine medlemmer på Kielferga og fortelle dem at jobbene deres ikke kom til å forsvinne. Hele fremtoningen til Øksnes sa at han

ikke helt hadde skjönt hva som hadde skjedd, men glad var han. Det var en lettet mann som fremdeles var i kampmodus som vi fikk gleden av å stifte bekjentskap med. Dette var en kamp de har jobbet tverrfaglig med mot alle partier.

Da roen på ny fikk senket seg over oss var turen kommet til Jan Andersen, ny verkstedsjef hos trikken. Han begynte i jobben for bare kort tid siden, og sa ja med en gang han ble forespurgt å være med på seminaret. Andersen snakket om de utfordringene trikken har nå når alt skal settes i stand til nye trikker skal komme til Oslo. Det er oppgraderinger på store deler av linjenettet, samt ved verkstedene.

Etter en liten pause ble forsamlingen delt inn i 4 grupper. Disse fikk utlevert 3 spørsmål i forbindelse med valget 2019 som man skulle snakke sammen om og presentere dagen etter. Diskusjonene som fulgte i gruppene hadde høy temperatur, og det var ikke bare enkelt for de utpekte gruppelederne å holde orden på «galskapen» slik at man hadde noe vettugt å presentere.

Ronny Øksnes, Sjømannsforbundet

Foto: Bente Hals Lauvstad

Da gruppene hadde diskutert seg ferdig eller bort fra hele temaet var det på tide med kulturelle innslag for de som ville. Kielfergene har 2 show som de fremfører i Show lounge. Ett på tur til Kiel og ett på tur tilbake til Oslo.

Middagen denne dagen ble inntatt i Oceanic a la carte. Vi fikk servert en nydelig 3-retters middag og kunne ta kveld med god samvittighet.

Fredagen var vi i Kiel, og de fleste gikk i land for å få strukket på beina. Vel om bord i båten var det duket for mer seminar fra klokken 15. Alle gruppene fikk lagt frem det de hadde fått ut av diskusjonene ettermiddagen før, og det ble mye diskusjoner og bra temperatur. Det viktigste vi fikk ut av dette er at det var ikke nødvendigvis fasitsvarene i skulle finne, men å få til en god diskusjon rundt emnet valg 2019.

Det viktigste er at foreninga klarer å henvende seg til medlemmene på gulvet og forklare på en ordentlig måte hva slags politikk man er avhengig av for å fremdeles ha arbeidsplassene i egen regi. Det er viktig å benytte seg av den stemmeretten man har slik at man kan være med å gjøre en forskjell. Eller som Harald Jeppesen fra verkstedklubben sa: «Stem! Ellers vinner de andre».

OSA på tur

Foto: Bente Hals Lauvstad

Nytt fra Bussklubben

Unibuss trekker krav overfor deltidsansatte

**Frode
Eriksen**

■ Nestleder Bussklubben

Den 20. november 2018 ble det oppnådd enighet mellom de ansattes organisasjoner og Unibuss at alle utestående krav overfor deltidsansatte, som er feilutbetalt i forbindelse med avvikling av ferie blir frafalt.

Denne saken ble drøftet med de tillitsvalgte i Transportarbeiderforbundet og Yrkestransportforbundet i Unibuss første gang i juni 2017. Unibuss fremmet på bakgrunn av dette krav overfor vel 150 deltidsansatte på tilsammen en million kroner. Dette fordi Unibuss hadde betalt ut for mye lønn i forbindelse med avvikling av ferie, da bedriften gikk over fra etterskuddsbetaling til forskuddsbetaling av lønn. Kravene gjelder for årene 2015, 2016 og 2017. Krav fra 2014 da det nye lønssystemet ble innført er foreldet. Beløpene varierte fra noen hundrelapper til godt over 30.000 kroner. Alle med utestående krav kontaktes av bedriften.

Oslo Sporveiers Arbeiderforening (OSA) og Fagforbundet har ikke vært en del av drøftingene og gjennomførte en egen juridisk vurdering etter at de ble gjort kjent med saken. Etter et møte med juridisk avdeling i Fagforbundet 11. januar 2018 avviste OSA og Fagforbundet kravet som ikke berettiget, med bakgrunn i at dette er lønnsutbetaling mottatt av de ansatte i god tro. OSA bad samtidig om at all kommunikasjon vedrørende slike krav fra Unibuss overfor OSAs medlemmer skulle tas direkte med bussklubben.

Saken sprakk i media like før jul i 2017 da Aftenposten fisket opp saken fra en omtale på

Facebook, og den ble presentert som Unibuss julegave til sine egne ansatte 22. desember. Bussklubbens leder, Marit Sauge, oppsummerte overfor Aftenposten det hele som svært uheldig. - Både pengekravet og tidspunktet det kommer på, sa hun.

Unibuss har forsøkt å løse saken ved å tilby et bunnfradrag og senere øke dette. Første sak var fremmet av Unibuss for forliksrådet i desember 2018, men det er nå klart at denne og alle andre utestående krav trekkes.

Saken med lønningssystemet Zalaris er imidlertid ikke lagt helt til side. Styret i Bussarbeiderklubben ber i et styrevedtak 5. desember 2018 OSA ta stilling til om Zalaris-systemet bør prøves juridisk. Begrunnelsen er at deltidsansatte spesielt og flere på heltid klager over at de ikke greier å kontrollere om lønna er riktig. Uavhengig av lønssystem krever bussklubben at de ansatte må få tilgang til egne timelister.

Les også kommentaren: «Regning uten vert» (fra OSA-Sporet 1/18) <http://osa-sporveien.no/nytt/aktuelt/generelt/osa-sporer-regning-uten-vert>

Følg oss på Facebook!

På vår Facebook-gruppe kan du lese siste nytt fra bussklubben i OSA og om bussbransjen generelt.

Sjekk ut: OSA Bussarbeiderklubben

«Hadde det ikke vært best for bedriftens omdømme å ta regningen selv?» skrev OSA-Sporet i nr 1/18. Nå trekker Unibuss utestående krav.

Faksimile:

OSA-Sporet nr 1 2018

Fagforbundet: Driv bussen sjøl!

Denne artikkelen er en forkortelse av en artikkel fra fagforbundet.no, publisert 15. november. <https://www.fagforbundet.no/nyheter/a/9219/fagforbundet-utfordrer-de-rod-gronne-om-buss-pa-anbud/>

I brev til Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Rødt og MDG ber Fagforbundet partiene ta inn forslag om drift av buss i egenregi i partiprogrammene til kommende fylkestingsvalg.

I dag er all bussdrift i Norge konkurranseutsatt. Selv om EUs kollektivtrafikkforordning sier at hovedregelen er at kollektivtrafikk skal konkurranseutsettes, er dette ingen absolutt regel og kan fravikes dersom fylkene selv eier selskapet som driver kollektivtrafikken. — Men da kan ikke det aktuelle selskapet delta selv i anbudskonkurranser i andre fylker, sier Stein Guldbrandsen, leder for yrkesseksjon Samferdsel og teknisk i Fagforbundet.

Fagforbundet foreslår at partiene programfester at det skal etableres fylkeskommunale kollektivtrafikkselskap som skal ta drift av den fylkeskommunale busstrafikken i egenregi når gjeldende avtaler løper ut, skriver frifagbevegelse.no.

I 2016 tok fem av de største busselskapene ut 338 millioner kroner i overskudd, midler som burde gått til mer kollektivtrafikk. I 2014 dokumenterte De Facto at bussene i anbud bare brukes 2/3 av forventet levetid. Ved oppstart av kontrakt skaffes nye busser som nedbetales i løpet av kontraktperioden. Deretter skrotes bussene skrotes etter det, selv om de har en lengre levetid.

I tillegg kommer kostnadene til økt byråkrati i form av høyere administrative kostnader. Til sammen har fylkeskommunene og busselskapene i markedet 23 enheter som utarbeider anbud og gir tilbud på kontraktene. Det er i anbudene kvalitetskravene til de ulike leverandørene stilles. Dermed har de ansatte i busselskapene liten innflytelse over sin egen arbeidshverdag. Et norsk konkurransefortrinn som medarbeiderinnflytelse representerer, blir en ubrukt ressurs i slike kontrakter.

– **Vi i Fagforbundet** mener drift i egenregi er lurt, lønnsomt og styringseffektivt. Drift i egenregi gjør endring og omstilling enklere og raskere å gjennomføre. Politikerne kan styre gjennom vedtak og ikke gjennom kontrakt. Vi får lavere administrasjonskostnader og bedre og mer effektiv utnytting av kjøretøy og materiell, sier Guldbrandsen.

Kollektivtransporten slik den er organisert i dag overlater alt til markedet gjennom en bestiller-utførermodell som gir private aktører samlet sett et monopol. Transporttjenesten kan verken kvalitetsmessig, tjenestemessig, miljømessig eller økonomisk måles mot tjenester gitt i egenregi, siden det ikke finnes på denne sektoren i dag.

Konkurransen mellom de private aktørene kan føre til reduksjon i kvalitet, mindre tjenesteutvikling og bærekraft for å opprettholde eller øke overskuddet. Derfor mener Fagforbundet at de rød-grønne partiene og MDG programfester at dette bør gjøres i egenregi.

The Men Who Killed Me

Nobels fredspris 2018 ble tildelt Nadia Murad og Dr Denis Mukwege for deres kamp mot seksualisert vold brukt som våpen i krig og konflikter. To mennesker med forskjellig bakgrunn og fra ulike generasjoner. En ung kvinne fra Irak og en eldre lege fra Den demokratiske republikken Kongo.

Anja Renberg

▪ Afrikakorrespondent

Ikke vår hverdag

Men hva har det med oss å gjøre tenker dere kanskje, det skjer jo ikke her i Norge. Vi er jo så flinke på menneskerettigheter, eller? I det store og det hele er vi kanskje det enn så lenge, men vi ser jo at det til stadig forsøkes og tas bort rettigheter vi har hatt i mange år, og av en eller annen merkelig grunn er det for det meste rettighetene til kvinner som vi til stadig må slåss for. Det er igjen en diskusjon om abortloven i Norge, og retten kvinner har over sin egen kropp, og ofte er det menn som dominerer disse diskusjonene. Vi har det siste året hatt #metoo-kampanjen som har satt fokus på seksuell trakassering og overgrep i

hverdagen generelt. De aller fleste menn og kvinner ønsker at det settes fokus på dette og at det skal bli hardt straffet, og da bør vi kanskje være med å sette fokus på seksualisert vold blir brukt som våpen i krig og konflikter også, selv om det heldigvis ikke er vår hverdag.

Vitnene

Nadia Murad er vitnet som har opplevd, og overlevd seksualisert vold i krig. Da hun i 2014 ble kidnappet og holdt som sexslave av IS i tre måneder. Hun deler sine opplevelser med verden så temaet blir synliggjort og slik at gjerningsmennene kan bli stilt til ansvar. Dr Denis Mukwege er legen som i mange år har hjulpet kvinner som har blitt misbrukt, voldtatt og traumatisert. Han er en av verdens ledende eksperter på å helbrede indre fysisk skade forårsaket av gruppevoldtekt. I 2008 hadde han behandlet omtrent 21 000 kvinner i

løpet av den 12 år lange krigen i Kongo, og han kan ha opptil ti operasjoner på en dag. Det hender at pasienter ankommer nakne til sykehuset, blødende og med urin og avføring som lekker fra istykkerrevne vaginaer. Dr Mukwege ble tildelt FNs menneskerettighetspris i 2008 og er blitt nominert til Nobels fredspris flere år. Denne fredsprisen kunne ikke ha kommet en dag for tidlig. Voldtekt er blitt brukt som våpen i kriger fra tidenes begynnelse. Det er dessverre sånn at voldtekt fortsatt er tabu å snakke om i mange land, og en skam for familien. Voldtektsofre blir ofte utstøtt og isolert og sett på som urene, og de må også mest sannsynlig leve med stigmatiseringen av å være HIV-smittet. Heldigvis finnes det mennesker som Dr Mukwege som ikke bare hjelper i hjemlandet, men reiser verden rundt for å sette fokus på seksualisert vold. Dette er viktig kunnskap for de neste generasjonene. Det er viktig at alle forstår at en voldtatt jente eller kvinne ikke er skitten eller ødelagt, men et menneske som trenger støtte, hjelp og empati. Under konflikter blir barnesoldater ofte tvunget til å voldta med trusselen om at de selv vil bli drept om de ikke følger ordre, og ett av de mange problemene knyttet til mangelen på straff for maktmisbruk er hvordan voldtekt har blitt systematisk brukt som våpen for å skremme og kontrollere sivilbefolkningen.

Til venstre: Nadia Murad

Foto: Scottish government

Til høyre: Denis Mukwege

Foto: Pietro Naj-Oleari

Begge bilder brukt under CC 2.0-lisens.

Systematisk bruk av voldtekt som våpen

I begynnelsen av april 1994 startet et av nyere tids verste grusomheter. Folkemordet i Rwanda varte i 100 dager fra 6. april til midten av juli 1994, og i løpet av de fire første dagene regner man med at 32 000 mennesker ble drept; i løpet av de hundre dagene ble nærmere 1 million mennesker - tutsier og moderate hutuer, massakrert. Dette var ingen borgerkrig, men et forsøk på å utrydde et folkeslag, tutsiene. Hatpropaganda ble normen hvor hutumilitsen, Interahamwe, umenneskeliggjorde tutsiene ved å kalle dem kakerlakker; skadedyr som måtte utryddes. Plutselig ble naboer og skolevenner fienden; overgripere og brutale mordere med ett mål, å drepe flest mulig kakerlakker.

Det er antatt at så mange som 500 000 barn og kvinner ble voldtatt i løpet av de 100 dagene folkemordet varte. Omtrent alle kvinnelige overlevende var ofre for seksuelle, voldelige overgrep og ble dypt preget av dette, og så mange som 70 prosent er HIV-smittet. Ingen ble spart, bestemødre ble voldtatt foran barnebarn og unge jenter ble vitner til at familiene deres ble massakrert før de selv ble tatt som sexslaver.

Jeg besøkte Rwanda i 2014, og kan med hånden på hjertet si at jeg aldri har blitt så overveldet av følelser som på denne turen. Jeg reiste til Rwanda for å hilse på fjellgorillaene og besøke hovedstaden Kigali, men jeg ville ikke kun være turist i dette lille landet midt i Afrika med sin forferdelige historie. Jeg ville bli kjent med menneskene, lære mer og hjelpe hvis jeg kunne.

Jeg tok derfor

kontakt med Solace Ministries som eier gjestehuset jeg hadde booket meg inn på. Solace Ministries ble opprettet i 1995, for å gi støtte, trøst og hjelp til de overlevende etter folkemordet. Jeg var så heldig at jeg fikk lov til å være med Solace Ministries til flere landsbyer hvor de har støttegrupper som møtes for å bære vitne og for å hjelpe hverandre. Jeg fikk høre mange historier, og en av de jeg husker best er den voldtatte, HIV-smittede kvinnen som hadde vært gift med en hutu, og som mistet alle fem barna sine under folkemordet. Om mannen som bare hadde sett på henne og sagt 'hva i all verden skal jeg med deg nå, du har ikke en gang noen barn din jævla tutsikjerring'. Hun lurte på hvorfor Gud hadde latt henne leve når hun hadde mistet alt og var helt alene. Og unge foreldreløse kvinner som da reiste seg og sa at DE ville være barna hennes nå, og hjelpe henne med husarbeid og innkjøp.

Jeg ble kjent med en ung kvinne på 27 år, Maria. Hun var 7 år da hun ble seksuelt, fysisk og mentalt misbrukt over lengre tid. Hun overlevde, men var fortsatt så traumatisert at hun ikke kunne gå på skole eller ha en vanlig jobb på grunn av fysiske og psykiske skader. Det eneste hun kanskje kunne gjøre var å lære å sy så hun kunne jobbe i eget tempo hjemme, men da trengte hun en symaskin. Med donasjoner jeg hadde samlet inn bestemte jeg meg for at hun skulle få en symaskin. Det

Maria og symaskinen.

Foto: Anja Renberg

kostet ca. 1000 kroner. Da vi på neste møte fortalte hva vi hadde bestemt oss for å gjøre, var det ikke bare Maria som ble glad, men alle som var der kom bort og takket meg for at jeg ville hjelpe. Spol framover til 2015 da jeg reiste tilbake til Rwanda. Vi reiste til sammenkomsten igjen, og jeg hadde ikke før fått vist meg før Maria kom løpende mot meg og ga meg en av de beste klemmene jeg noen gang har fått. Jeg fikk også være med på hjemmebesøk til Maria. Vi ble servert kassava og bønner, og Maria viste stolt frem symaskinen sin og alt hun hadde lært. Da vi gikk gjennom landsbyen hennes sa hun at hun var så stolt av å kunne vise naboene, familiene til de som hadde massakrert foreldrene hennes og voldtatt henne, at hun hadde venner på besøk. Ja, hun bodde fortsatt i samme landsby som de som hadde hugget i hjel familien hennes og voldtatt henne. En symaskin, et sykurs og et hjemmebesøk forvandlet en fortapt ung kvinne til en kvinne med håp, mot og bedre framtid.

Dagen da djevelen kom til Guds hus

En ung mann overlevde fordi han lå under sine døde foreldre i Nyamatakirken, ca. 35 km sør for Kigali. Jeg besøkte denne kirken som nå er Nyamata Genocide Memorial Centre. 10 000 tutsier ble massakrert inne i kirken. De trodde de ville være trygge i Guds hus, men det var de ikke. Kulehullene i taket og veggene er fortsatt synlige. Granater ble kastet gjennom hullene, og de som ikke ble drept av granatene, ble skutt eller slaktet med macheter. Levningene av 50 000 tutsier er begravet i kirken. Klær og identitetskort ligger igjen, og har ligget urørt i over 20 år. I kjelleren møtes vi av flere hyller med hodeskaller og bein etter mennesker som deg og meg, som dager før hadde levd et helt normalt liv, og som plutselig ble sett på som dyr som måtte utryddes. Det som fikk meg til å storgråte var en kiste med en ung jente som, etter å ha blitt voldtatt over 20 ganger, ble spiddet gjennom underlivet og helt opp og ut av hodet. Selv om jeg selvfølgelig har lest, hørt og sett filmer, er det å se ondskaper på nært hold noe helt annet, og alt jeg kunne gjøre var å si unnskyld. Litt ironisk var det at en av dem jeg var der med, Christine, en rwandisk kvinne på 36 år, endte opp med å trøste meg når det måtte være en uendelig lidelse for henne å være der, selv om hun ønsket å være med. Underveis spurte jeg Christine om hvor gamle barna hennes var, og hun svarte at hun hadde en sønn på 19 år og en på 16 år. Det regnestykket klarte selv jeg; hun var en av jentene som var blitt voldtatt under folkemordet og fødte sin første sønn i en alder av 16-17 år, 9 måneder etter voldtekten(e).

Klær fra folkemordene i Jomfru Maria Nyamata church.

Foto: Rachel Strohm. Brukt under CC 2.0-lisens

Tårene stoppet ikke der. På samme tur besøkte vi også den tidligere katolske kirken i Ntarama, hvor 5000 mennesker ble massakrert 15. april 1994. Her var det også rad på rad med hodeskaller og hauger med blodige klær, men det som gjorde sterkest inntrykk var den brune blodflekken på veggen hvor noen hadde slengt en baby igjen og igjen og igjen og igjen. Alt jeg kunne gjøre var å unnskyld for at vi (Vesten) ikke hadde gjort noe for å stoppe dette.

For det var dessverre ikke mye hjelp utenfra lille Rwanda fikk. Diplomater og europeere som bodde i Rwanda ble raskt evakuert og like etterpå trakk Belgia (den tidligere kolonimakten) styrkene sine ut. Under folkemordet satte Interahamwe opp veisperringer hvor alle måtte vise identitetskort, som ble introdusert i 1935 av de belgiske styresmaktene. Og var du tutsi, eller ikke kunne bevise det

motsatte, ble du mest sannsynlig drept på stedet. Helt på slutten av disse 100 marerittdagene satte franskmennene opp såkalte «trygge soner» og mener selv at det var en vellykket militær intervensjon, men mange mener at Frankrike støttet hutuene ved å hjelpe de med å flykte til DR Kongo (Zaire) da den tutsidominerte militsen Rwandas Patriotiske Front, tok kontroll i Kigali. Overlevende forteller også om hvordan franskmennene førte hutuer til internleirene og slapp de inn for å voldta og drepe et sted hvor tutsiene trodde de endelig var trygge. Over en million hutuer flyktet fra Rwanda til Kongo, og da mange var soldater og militser som hadde deltatt i folkemordet, utløste dette en konflikt i Kongo fordi begge etnisiteter også finnes i Kongo. Nesten alle væpnede styrker i Kongo har begått grove overgrep og krigsforbrytelser. Det finnes ikke nøyaktige tall på slike overgrep, men FN har beregnet at det er over

200.000 kongolesiske kvinner som er ofre for voldtekt. Dessverre har også FN-soldater i Kongo begått seksuelle overgrep mot kongolesiske kvinner og barn.

Never Forget

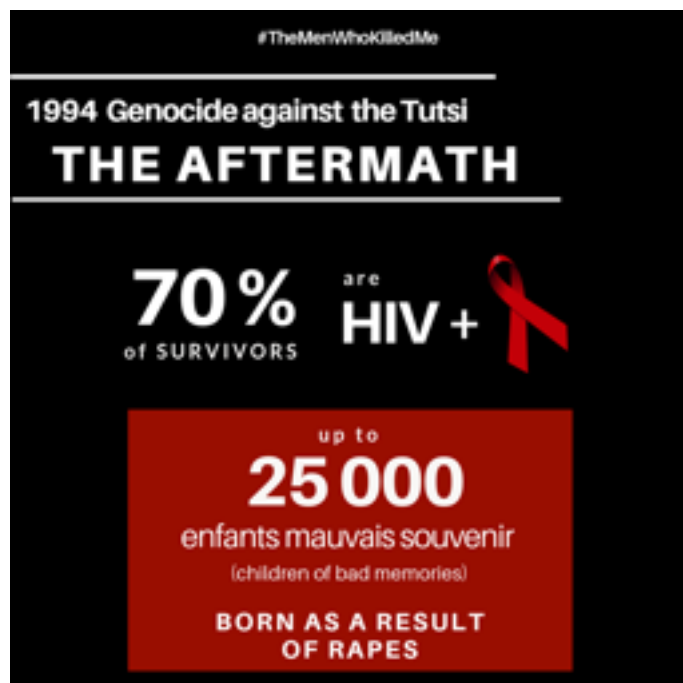
I Rwanda var marerittet nå over, eller var det egentlig det? Machetene var lagt ned, men hva nå? Hvordan skulle landet bli samlet etter så mye hat og ondskap. Hvordan skulle tutsi og hutu plutselig være naboer igjen?

«Never Forget - Rwanda 1994» står det på et armbånd jeg kjøpte til meg selv og de som hadde bidratt til innsamlingen min. Heldigvis tier ikke rwanderne om det som skjedde og jobber hardt for at det aldri vil skje igjen. I alle fall ikke i Rwanda. For dokumentasjon må de skyldige fortelle hvem de drepte, når de drepte dem og hvor de drepte dem.

Dette også for at overlevende skal få vite hva som skjedde og hvor de kanskje kan finne levningene av sine kjære. Ofrene lærer å tilgi og hjelper hverandre gjennom traumene. Jeg er ikke selv religiøs, men blir glad på deres vegne når de etter mange år har funnet troen på en god Gud igjen og en mening med at han lot akkurat dem få leve.

****The Men Who Killed Me, er tittelen på en bok med historier fra 16 kvinner og én mann som ble voldtatt og misbrukt under***

folkemordet i 1994. Hvis noen er interesserte i å lese disse modige menneskers historie kan boka fås kjøpt på Amazon.

Tall og fakta, seksuelle overgrep i krig:

Europa: I 1. verdenskrig (1914-1918) ble voldtekt, tvunget prostitusjon og andre former for seksuelle overgrep begått mot kvinner i Belgia og Frankrike, for det meste av det tyske militæret og soldater fra sentraltlandene. I 2. verdenskrig (1939-1945) ble voldtekt, tvunget prostitusjon og sterilisering samt andre seksuelle overgrep begått i stor skala. Tyske soldater voldtok russiske kvinner og jenter, inkludert jødiske kvinner, og de russiske soldatene voldtok tyske kvinner og jenter i massiv skala. Det er beregnet at den Røde Armé hadde voldtatt 2 millioner kvinner ved slutten av 2. verdenskrig.

Kina: Mellom 20 000 og 80 000 jenter og kvinner ble voldtatt i byen Nanjing, etter at japanske styrker tok byen i desember 1937. Seksualisert vold etterfulgt av mord var normen, og opptil 200 000 kvinner ble også tvunget inn i prostitusjon.

Bangladesh: Under Pakistans beleiring av Bangladesh i 1971 ble minst 200 000 kvinner voldtatt, tusenvis av de fødte senere barn etter voldtektene.

Kambodsja: Ca. 250 000 kvinner ble tvangsgiftet under Røde Khmer-regimets voldelige regjering.

Peru: Under Perus borgerkrig (1980-2000) er det dokumentert over 500 episoder av seksuelle overgrep mot kvinner og jenter. En overveldende majoritet av episoder ble aldri rapportert til myndighetene.

Haiti: Mellom 1991 og 1994 ble det dokumentert 140 episoder av politisk voldtekt, voldtekt begått mot kvinner hvor mennene var mistenkte for politisk tilhørighet til motstanden, men det er beregnet at tallet kan være 12 ganger høyere om man regner med ikke-rapporterte hendelser.

Sierra Leone: Så mange som 64 000 kvinnelige internflyktninger var ofre for krigsrelatert seksualisert vold mellom 1991 og 2001.

Bosnia-Herzegovina: I løpet av krigen i Bosnia (1992-1995) er det beregnet at ca. 20 000 til 50 000 kvinner ble voldtatt, noe som representerer 1-2 prosent av den totale kvinnelige befolkningen før krigens begynnelse.

Kosovo: Under krigen (1998-1999) ble tusenvis av albanske kvinner og jenter ofre for seksuell vold. Den Demokratiske Republikken Kongo: Titusener av kongolesiske kvinner og jenter er blitt ofre for seksualisert vold i DR Kongo under konflikten 1998-2003. Mellom 2005 og 2007 er det blitt dokumentert over 32 000 episoder av seksualisert vold i provinsen Sør-Kivu, øst i landet.

Øst-Timor: Det indonesiske militæret og lokale militser begikk hundrevis av dokumenterte episoder av seksualisert vold mot jenter og kvinner under okkupasjonen i 1999.

Liberia: Mot slutten av borgerkrigen i Liberia (1999-2003), ble det rapportert at 49 prosent av kvinner mellom alderen 15 og 70 år, hadde opplevd én eller flere episoder av fysisk eller seksualisert vold begått av soldater.

Den Sentralafrikanske Republikken: Mellom 2002 og 2003 er det dokumentert over 1000 voldtekter begått av presidentens hær og det nasjonale militæret.

Burundi: Mellom november 2004 og november 2007 registrerte Seruka Senter for Leger Uten Grenser 5466 episoder av seksualisert vold, et gjennomsnitt på 1366 ofre per år og 27 ofre per uke.

Uganda: I hvert fall 60 prosent av kvinner i Pabboleiren, den største leiren for interne flyktninger i det krigsherjede nord-Uganda, har opplevd en eller annen slags form for seksuell vold og annen misbruk.

Darfur: Voldtekt og seksualisert vold har blitt brukt i Darfur av regjeringsmakten og den regjeringsstøttede militsen Janjaweed som en planlagt strategi for å terrorisere befolkningen.

Kenya: Kenya har opplevd en 7500 prosent økning i seksualisert vold mot kvinner etter krisen som kom etter valget i 2007-2008, og helsetilbudet for voldtatte kvinner fikk et katastrofalt sammenbrudd.

Syria: Flere tusen hendelser av seksualisert vold mot kvinner, jenter, menn og gutter for å skremme og ydmyke befolkningen er blitt dokumentert de siste 7 årene (2011-2018).

Burma (Myanmar): Nå i 2018- Folkemord og systematisk bruk av voldtekt, mord og brannstiftelser mot Rohyngiafolket. 700 000 flyktninger i det som nå er verdens største flyktningeleir i nabolandet Bangladesh.

Her kunne vi også lagt til Uganda, Yemen, Sudan, Korea og mange andre land.

Sitat: «If you really knew me and you really knew yourself, you would not have killed me...» (Skrevet på en banner som henger i Ntaramakirken, av en som overlevde folkemordet).

Røyk dem ut og spark dem bak!

Frode Eriksen

▪ Nestleder Bussklubben

Hørt den før? Nei? Styremedlemmet gjennom alle år skal slutte og du fikk valgkomiteens utakknemlige oppgave. Og alle du spør har så mye å gjøre, så mye å føre. - Nei, kan ikke som siste vara heller. Eller reserve for siste vara.

Årsmøtetid. Alle valgkomiteers mareritt. Eller ikke? Typisk høytid for å tillegge ektefeller og samboere alle mulige argumenter for at de nekter fellen et møte eller to på si. - Jeg kunne kanskje, men han der hjemme sier nei. Hun der hjemme sier også nei. Alle sier nei, du kan ei.

Eller så er det kjæresten som muligens snart stiger opp fra Tinders dyp eller happns vidder, og som nettopp derfor kanskje kommer til å ta all mulig fremtidig fritid. Eller en påtenkt eller en planlagt samboer. Eller barna. Alle barna. De søte små som fylte par og tjue i fjor. Eller hunden. Eller katta. Eller gullfisken Doffen som lever i beste velgående. I motsetning til ambisjonene. Eller ikke?

Alt for mange velger å sette seg i en krok, trekke ned rullegardina og slukke lyset i håp om å ikke bli sett eller hørt. Sånn bør det ikke være. Sånn kan det ikke være. Sånn skal det ikke være!

En skal jo heller ikke tvinge folk til å stille opp for fagforeninga de er medlem av. Og mange har gode forklaringer på hvorfor de ikke stiller til de enkleste tillitsverv. Mange forklaringer er virkelig gode. For noen kan virkelig ikke. Men alt for mange er alt for beskjedne. Alt for usynlige. Og alt for bortgjemte.

Parolen blir derfor; røyk dem ut! De beskjedne og usynlige. Spark dem bak. Jag de ut av busk og kratt der de finner sitt anonyme og ansiktsløse tilhold. Hal de brennende sjeler ut i lyset. Og la de få tillit, muligheter og oppgaver!

La det ikke finnes en tillitsvalgt som ikke føler pusten i nakken fra alle de navnløse utfordrerne. Alle kan bli bedre, både de vi har og de vi ikke ser. La de tusen blomster blomstre!

Dersom utfordrerne visner og engasjementet sviner dør vi alle. Litt etter litt. La de etablerte utfordres av de modige, de kreative, de modne og de villige!

De sitter midt i blant oss. Her og nå. Bak deg eller kanskje foran. Finn de navnløse og spark dem bak. Hjelp de opp og fram!

Du er helt sikkert bedre enn du tror
Illustrasjon:
Raphael Vaxelaire

«T» for Tunnelbane!

Stian Haldsrud

▪ Lokalhistoriker

Bystyret fattet 9. desember 1954 det endelige vedtaket om byggingen av det østlige forstadsbanenettet, altså starten på T-banen.

Vedtaket innebar at den midlertidige sporveisdriften på Lambertseterbanen fra 1957 til 1966 skulle overtas av AS Bærumsbanen. Men etter kommunikasjon med Oslo Sporveier og Tunnelbanekontoret, la kommunikasjonsrådmannen 12.

mars 1960 frem en innstilling om at banesystemet skulle drives av Oslo Sporveier.

En sammenknytning til de vestlige forstadsbaner lå langt inn i fremtiden, og siden man ikke kunne regne med privat kapital i tunnelbanen, var det to alternativer tilbake: Enten et kommunalt selskap for de østlige tunnelbaner, eller Sporveien. Drift i regi av sistnevnte kunne etter rådmannens syn utløse synergier og være rasjonaliserende, og i møte 20. oktober 1960 vedtok bystyret at Oslo Sporveier skulle drifte T-banen.

Et eget selskap for tunnelbanen var reelt, som vi ser i reklameannonsen. Her leser vi «Oslo Tunnelbaner». Vi skal ikke legge avgjørende vekt på en slik annonse, men én teori går ut på at Oslos lysende «T»-stolper er en forbedring av varianten i Stockholm. Vi har, til forskjell fra svenskene, i tillegg en blå ring rundt «T». Teorien går videre ut på at ringen, «O», står for «Oslo», og at «T» står for «Tunnelbane», og dermed Oslo Tunnelbaner. Symbolet har fulgt T-banen fra første dag, og selv de nye stasjonene langs Kolsåsbanen, som stod ferdig i 2014, fikk disse stolpene.

Bevaringsverdig «T»

OSA fikk - bak mål - vite at #ruter vil skifte ut alle de tradisjonsrike T-baneskilta i Oslo. Vi kontakta byantikvaren og spurte om de var informert om dette. Vi veit at byantikvaren gjorde en henvendelse til konsernsjefen, som bør mene at dette er feil prioritering av kollektivpenger. Tatt i betraktning at Sporveien i realiteten får mindre penger neste år (og må effektivisere mer) og #ruter får 115 millioner kroner ekstra er vi i så fall helt enig med konsernsjefen!

Skrevet av Ola Floberg

4 på brakka

Redaksjonen har stilt 3 spørsmål til noen personer i Sporveien. Her har du deres svar på følgende spørsmål:

- 1. Hva synes du om at OSA og Fagforbundet engasjerer seg i SOS-barnebyer/Angola?**
- 2. Hva har du på eller i nattbordet?**
- 3. Hva er det verste/beste med jula?**

**7065 - Ahmed Nissar
Hittegods**

1. Veldig bra at OSA og Fagforbundet støtter SOS-barnebyer. Jeg har vært bidragsyter i mange år og synes at det må foreninga fortsette med.
2. Vel, jeg har 7 barn, så jeg har ikke kondomer i nattbordet... På nattbordet har jeg for tiden en lampe, iPad og ladekabel.
3. Jeg synes jula er hyggelig – det er lyst og fint pyntet overalt. Jobbmessig er det kjedelig at hittegods er stengt så mange dager, for da kommer alt samlet i romjula og det blir ekstra mye å gjøre etter jul og nyttår.

**4479 - Kashif Qureshi
Tele og automasjon**

1. Veldig bra. Rune (Aasen) snakker jo ofte om skolen OSA drifter og det synes jeg er et veldig bra opplegg.
2. Klokke og mobil.
3. Jeg synes det er veldig ålreit å jobbe i jula. Det er stille og rolig og fin julestemning. Også er det masse julegodt å få på de forskjellige kontorene vi besøker. Selv er jeg veldig glad i Nidar Marsipan.

**4461 - Erling Megrund
Vaktmester**

1. Kjempefint at OSA og Fagforbundet støtter SOS-barnebyer. Jeg er selv bidragsyter.
2. Pleier ikke å ha så mye på nattbordet, eller natthylle som jeg har. Vekkerklokke og lampe, så jeg kommer meg tidsnok på jobb.
3. Det beste med denne jula er at jeg ikke skal jobbe. Har langfri til ut i januar.

**8954 - May-Britt
Johansen Nekstad
Hittegods**

1. Det syns jeg er fint
2. På nattbordet er det ett vannglass, Billy-blad og to bøker. En jeg leser og en jeg leser for barnebarnet mitt når hun overnatter.
3. Det beste og verste er at vi har mange dager fri. Det er bra, men blir ekstra mye å gjøre når vi er tilbake på jobb igjen.

Satiriske Linda

Kronisk norsk - den skjulte lidelsen

Inger-Marie Ytterhorn, tidligere Frp ett eller annet, kom for en stund tilbake med en uttalelse på Facebook hvor hun ønsket kronisk norske inn i lederverv og posisjoner her til lands. Helt ærlig så var jeg aldri fysisk inne på hennes Facebookside og forvissnet meg om at det var en reell uttalelse og ikke kun FrP-retorikk for å kvotere oss kronisk norske inn i verv og posisjoner.

For etter å ha saumfart nettet fra ende til annen hva definisjonen på kronisk norsk faktisk er, så er det med tungt hjerte at jeg må innrømme at jeg nok dessverre går under den nevnte kategori. Du lurer kanskje på hvorfor jeg sier dessverre? Holder det ikke at jeg kan sitte i Oslos 17. mai-komité eller bli leder for noe FrP relatert etter eller annet sted?

Det å være kronisk norsk er på mange måter likestilt med et handikap, eller en manglende kroppslig funksjon eller evne. Som for eksempel å ha et psykisk hinder som vanskeliggjør en del daglige gjøremål. De fleste vet jo at jeg er trikkefører. Noe jeg har vært et par år nå. Men selv om Facebookbildene taler en historie, har livet som kronisk norsk trikkefører en mørk og dyster bakside. En bakside som jeg i dag skal dele med dere, til tross for skammen, problemene og vanskelighetene det gir meg i hverdagen.

Skal man koke definisjonen av en kronisk norsk ned til det helt grunnleggende, så kan man enkelt forklare at en person med denne lidelsen er skikkelig, skikkelig norsk. Ja, faktisk så norsk at det er genetikken som tar overhånd og miljøfaktorer som man i tidligere år har trodd har ikke hatt noen som helt virkning. Ref. integrering, norsk kurs, strikkekurs, skikurs m.m.

For jeg, som kronisk nordmann, ble født med ski på beina. Heldigvis tenker du kanskje? Men i mitt tilfelle så ble jeg født med et par ski fastmontert på hver fot. Heldigvis var det miniski og ikke hopprennski som kusina mi ble født med. Men skiene var allikevel såpass store at det medførte at jeg ble bragt inn til verden med keisersnitt en gang tidlig sommeren -79. Fullt utstyrt med Marius genser, rød topplue og selvfølgelig knallrøde miniski godt festet på hver lille fot. Og til dere som ikke er kronisk norske, eller kun er midlertidig norske eller i verste tilfeller «late-som norske», vil aldri forstå det helvete det er å lære seg å krabbe for eksempel når man har et par ski festet til beina til enhver tid. For ikke å snakke om den første vinteren, når man oppdager at verden ikke bare er flat men at vårherre har installert store deler av verden i typ oppover eller nedover utførelse. Noen ytterligere beskrivelser av dette møtet med kupert norsk landskap, er fremdeles den dag i dag for traumatisk å dele med andre.

Det var en kamp å være et kronisk norsk barn. Spesielt når man kom i skolealder og man skulle lære seg og omgås disse temporære nordmennene som min mor kalte dem. Min far derimot som kom fra 19 dokumenterte slektledd av ren kronisk norsk rase, kalte dem bare koddere.

Men igjen, skoletiden var hard for en kronisk norsk liten jente. Gymtimen var alltid et mareritt, spesielt når vi skulle løpe 60 meter eller hoppe høyde. Hvorfor kan dere jo selv tenke dere til. Så det ble mange begrensninger i oppveksten på grunn av min situasjon. For det å være kronisk norsk medfører et helt lastebillass med tilleggs lidelser og problemer. For mennesker som meg, som til enhver tid er utstyrt med Mariusgenser og topplue, så er strandturer med venninner på sommeren ofte mer bry enn hygge. Som regel hadde jeg svette utslutt på overkroppen og i panna fra medio april frem til slutten av september. For ikke å snakke om hvordan det er å gå rundt med en klissvåt ullgenser midt i juli. Dette som var starten på mang en sommer som singel, svett og flammete. Ja for ikke å nevne konstant solbrent siden vi kronisk norske hverken er utstyrt med hudpigmenter eller et spesielt stort ordforråd.

Og verre skulle det bli ettersom årene gikk og puberteten for alvor gjorde sitt inntog. I motsetninger til de fleste andre ikke-kronisk norske, eller koddene som de også kan kalles, så er genetikken til oss kronisk norske sydd sammen slik at det er begrenset i hvor stor utstrekning både ordforråd og interessefelt kan utvikles. Og mens mine klassevenninner utviklet interesse for det motsatte kjønn, rockeband og all slagens politiske engasjement. Stod jeg fremdeles på stedet hvil, og var mest opptatt av hva slags vær det var, og om det verket i liktåa, for da brygget det til uvær. Ja, jeg er jo strengt tatt opptatt av dette den dag i dag også. For det er jo ikke å legge skjul på at været for oss kronisk norske er særdeles viktig. Det samme er skismøring, makrell i tomat og kaviar. Og ikke for å snakke om hytta. Vi elsker hytta.

Men som nå voksen kroniker, er livet en smule bedre. Spesielt nå som vår lidelse har blitt problematisert og anerkjent på samfunnsnivå. Jeg har ikke lenger sinte passasjerer fra vestkanten som kjefter og smeller fordi jeg ikke får bremsset eller ikke kommer meg ut av trikken for å hjelpe dem med barnevogner av og på trikken. De sender et kjapt blick på skiene mine, og nikker anerkjennende over at jeg er en kronisk norsk kvinne i min beste alder som aller helst burde ha sittet i en eller annen 17. mai-komité i vårt langstrakte land.

LO favør
TRYGGHET I PRIVATLIVET

Har du appene til LO-Favør? Last ned gratis i App Store eller Google Play.

Østkanten Bluesklubb

Vi er kollektivt medlem av Østkanten Bluesklubb.
Møt opp på konserter og arrangementer til medlemspris. Konserter (stort sett) på Herr Nilsen.

www.ostkantenbluesklubb.no